

Příběhy našich sousedů 2016 / 2017

ZŠ a MŠ Praha 6, náměstí Svobody 2

Vypracovali: Magdalena Kriegerová, Adéla Šrámková, Jan Dušek a Valeriy Stoyanov

pod vedením paní učitel. Mgr. Vladimíry Horké

Ilustrace: Adéla Šrámková

Příběh paní Ludmily Janské aneb

Paní Ludmila Janská se narodila 15. února 1938. Své dětství prožila v rohovém bytě ve Čkalově ulici, kde kousek odtamtud chodila do obecní dívčí školy, nynější ZŠ Emy Destinové. V letech, kdy paní Ludmila chodila do školy, došlo k reformě, kdy Zdeněk Nejedlý, tehdejší ministr školství, vyhlásil spojení dívčích a chlapeckých škol.

Po ukončení základního studia se úspěšně paní Janská dostala na francouzské lyceum v Bílé ulici¹. Poté dělala zkoušky na Divadelní fakultu, obor herectví, kam ji ale nepřijali. Paní Janská nevěděla, co má dělat, na jakou školu má jít. Naštěstí chodila už od desáté třídy do divadelního ochotnického kroužku, kde jí její kamarád Dalimil Klapka,

¹ V budově původního francouzského lycea se dnes nachází ZŠ Bílá.

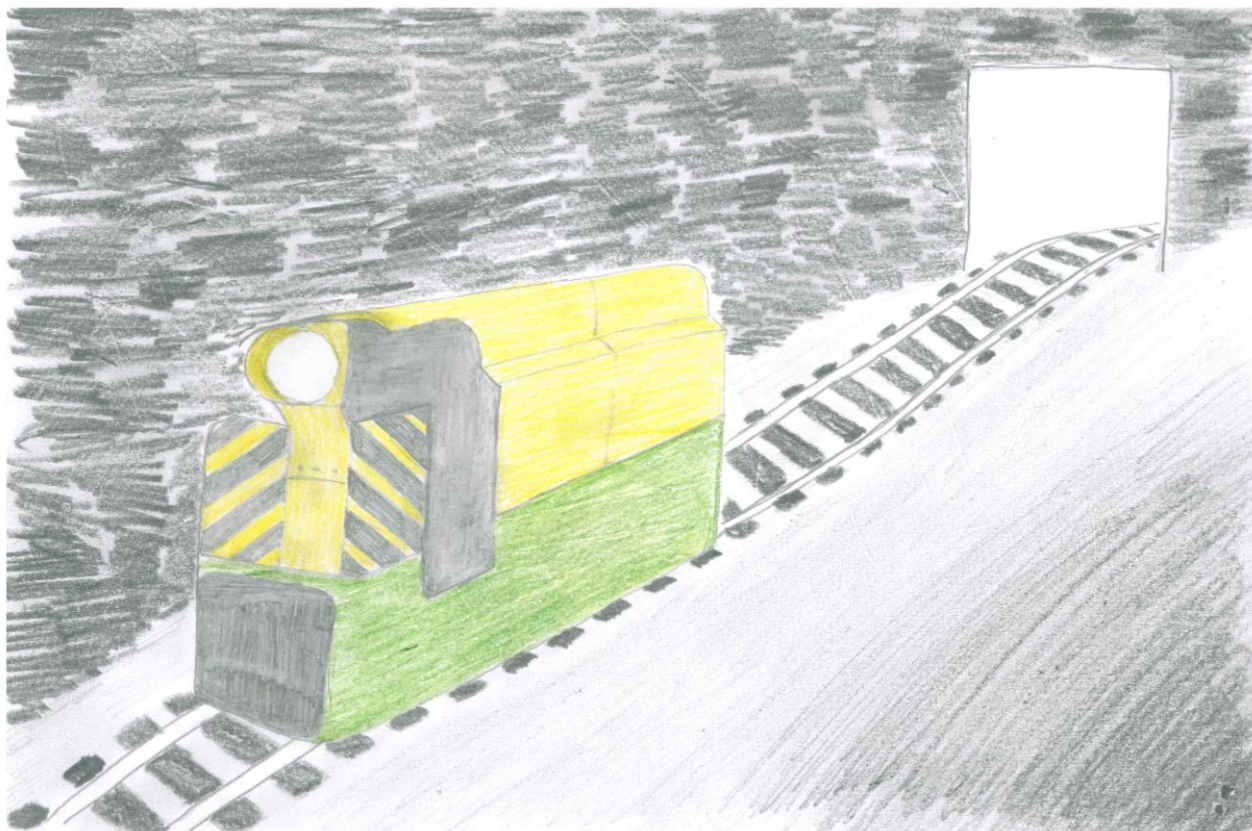
který byl v té době asi ve třetím ročníku herectví, řekl, že vůbec nemusí čekat, že může zkusit udělat zkoušky na dramaturgii. Paní Janská to zkusila a zkoušky skutečně udělala, a tak začala chodit na Divadelní fakultu obor dramaturgie a divadelní věda. Na začátku třetího ročníku se paní Ludmile narodilo miminko a den po narození miminka byl její manžel vyhozen z práce. Kvůli nedostatku peněz zažádala paní Janská o stipendium, které nakonec dostala a úspěšně vystudovala Divadelní fakultu. Po ukončení studia se paní Janská i se svým manželem odstěhovala do bytu na Petřinách.

Její manžel byl mukl, neboli muž utiskovaný komunistickou lůzou². Když maturoval, zakázali mu veškeré vysoké školy, jelikož byl udán, že navštěvuje politický kroužek, ve kterém chodili na Petřín, četli Masaryka a „soustavovali“ vládu, kdyby to náhodou prasklo. Když je všechny zatkli, byli souzeni za vlastizradu a manžel paní Janské dostal 10 let.

O několik let později se zjistilo, že vůdce toho kroužku byl „estébák“ a že to bylo všechno vyprovokované. Během výkonu trestu pracoval její

manžel v Jáchymově, kde jezdil s důlní mašinkou. Nebyl tam však plných deset let, ale jen šest, jelikož dostal milost od prezidenta Antonína Zápotockého.

Po vystudování vysoké školy šla paní Janská pracovat jako dramaturgyně do Českých cirkusů a varieté. Pracovala v kancelářích, které byly na Valdštejském náměstí, za rohem bydleli rodiče manžela, a tak tam paní Ludmila nechávala svého syna v době, kdy pracovala. V Českých cirkusech a varieté paní Janská strávila dva roky a dodnes lituje, že se

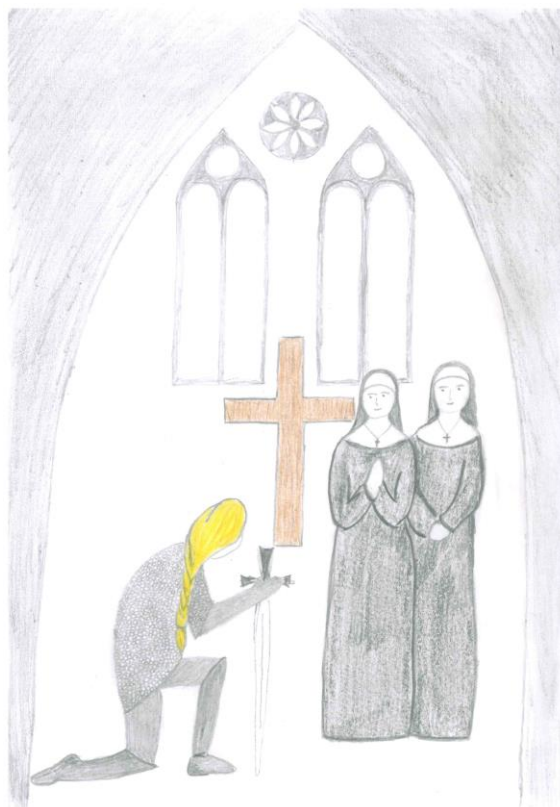
nenaučila chodit po provaze, ale zase vzpomíná na to, že se při své práci setkala se spoustou nadaných a zajímavých lidí a také na to, jak se svezla v manéži na poníkovi.

Poté začala pracovat v Městských divadlech pražských nejen jako dramaturgyně, ale měla na starosti i překlady děl do češtiny a propagaci, což znamenalo, že úzce spolupracovala s novinami a zahraničními umělci. V roce 1968 založila v divadle KAN³, do kterého získala celkem šest lidí. Když v srpnu přijely sovětské tanky, manžel věděl, že by byl mezi prvními, kteří by šli „pracovat na Sibiř“, a tak rozhodl, že budou emigrovat. Nakonec odjeli do Švýcarska, kde jejich dcera začala chodit do školky a syn do školy pro emigranty. Po třech měsících se ale rodina vrátila zpět do Československa a paní Janskou přijali zpět na její místo v divadle.

Během let, co tam pracovala, si odnesla spousty zážitků, a to především těch pozitivních – dodnes vzpomíná na své kolegy a hry, které společně připravovali, jako Obchodník s deštěm, Poslední dějství nebo Smutek sluší Elektře.

„...když dnes vyslovím některý z těchto titulů, je to, jako když se člověk zakousne do šťavnatého pomeranče. Byly to zážitky. Literární, inscenační, herecké. Nastoupit do takového divadla bylo radostí a velkým štěstím.“⁴

Na druhou stranu vzpomíná paní Lída také na zážitky spojené s komunistickou dobou a tehdejší cenzurou. Například když hráli hru Strýček Váňa, jedna z hlavních postav vychvaluje, jak to bylo krásné před padesáti lety, když všude byla zeleň a rostly stromy, načež pak řekne: „A teď se podívejte, jak to vypadá dnes“, jenže v tu dobu, kdy to hráli, bylo zrovna padesátileté výročí od založení Komunistické strany Československa, což znamenalo, že paní Janská musela přepsat „před padesáti“ na „před šedesáti“. V jiném případě měli hrát hru

³ Klub angažovaných nestraníků

⁴ Valtrová, Marie. Ornestinum: slavná éra Městských divadel pražských: herci vzpomínají., str. 118

Jana z Arku, což bylo takové fantazy, jelikož Janu neupálili, ale místo toho ji ukryli do kláštera. Tam se Jana bavila s pěti jeptiškami, což cenzorům připomnělo pět armád Varšavské smlouvy, které přepadly Československo. Proto jim hru zakázali.

V Městských divadlech pražských paní Janská strávila krásných 30 let. V roce 1989 paní Janské zavolal její kamarád, který se stal prvním náměstkem ministra kultury, s prosbou, jestli by mu nedělala poradce v literárním oboru. Když však přišly volby, změnili se jak ministři, tak i náměstkové, a tak paní Ludmilu dali do předčasné penze. Poté ještě na dva roky vzala jednu práci, kde dělala úřednici. Když zde skončila, začala se starat o svého tatínka, který se dožil stovky. Dnes je paní Janská v důchodu, ale jako dobrovolnice pomáhá ve fairtradovém obchodě v Praze.

Seznam obrázků:

Obr. 1- Před Českým rozhlasem, foto: Vladimíra Horká

Obr. 2- Paní Janská před základní školou

Obr. 3- Petřín

Obr. 4- Jáchymovský důl

Obr. 5- Cirkus

Obr. 6 – Jana z Arku

Obr. 7- Znak fairtradového obchodu

Obr. 8- Naše skupina při nahrávání

Seznam zdrojů:

Rozhovor s Ludmilou Janskou, Praha, nar. 1938. Praha 19. 10. 2016.

VALTROVÁ, Marie. Ornestinum: slavná éra Městských divadel pražských: herci vzpomínají. Praha: Brána, 2001. ISBN 8072431218.